

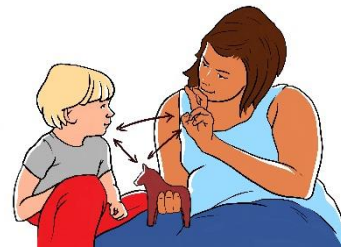
Hjälp ditt barn att komma igång med kommunikation

Barn lär sig att kommunicera när de samspelar med andra människor. När små barn ska komma igång med kommunikation är det viktigt att de har förmåga att delta i **gemensamma aktiviteter** och ha **gemensam uppmärksamhet** med andra.

Gemensam uppmärksamhet innebär att barnet medvetet fokuserar på något tillsammans med någon annan. Det är när barnet är uppmärksam både på dig och det ni gör eller tittar på som det kan lära sig nya ord av dig och träna på att använda ord det redan kan. Om ni får till gemensam uppmärksamhet när barnet gungar, kan barnet lära sig att be om mer fart och dela glädje med dig i aktiviteten. Här har vi samlat strategier för att få till många bra stunder med gemensam uppmärksamhet.

Kommunikationstriangel

För att få till gemensam uppmärksamhet är det viktigt att barnet enkelt kan titta både på dig och på det som ni leker med eller tittar på. Det gör du genom att placera barnet, det ni har fokus på och dig själv i en kommunikationstriangel.

Fånga upp och svara på barnets kommunikation

I stunder av gemensam uppmärksamhet behöver den vuxna fånga upp och svara på barnets kommunikation. Det kallas för att använda en *responsiv kommunikationsstil*.

- Titta och lyssna på vad barnet gör och verkar intresserat av och kommentera det.
- Vänta och förvänta dig att barnet ska svara. Med små barn behöver du ofta vänta ganska länge. Barnet kan svara dig genom att peka, göra ljud, titta upp, göra en gest eller försöka säga ord.
- Tolka och bekräfta allt barnet gör som kommunikation. Du kan bekräfta genom att imitera barnet eller bygga ut det barnet sagt eller gjort. Om ni gungar och barnet säger "mer" bekräftar du och bygger ut det barnet sagt genom att säga "ja, du vill ha mer fart!" och ge barnet mer fart på gungan.

Bildstöd

Genom att använda bilder kan ni få till stunder av gemensam uppmärksamhet om sådant som inte är här och nu. Bilder hjälper barn att minnas och förstå vad ni pratar om. Du kan använda foton och filmer från din mobil, utskrivna bilder, broschyrer från ställen ni besökt eller rita samtidigt som ni pratar.

Tecken som AKK

Små barn har lättare att fokusera på vuxna och förstå vad de säger om den vuxna använder mycket gester och mimik. Ett sätt att stötta barns kommunikationsutveckling är därför att använda teckenspråk samtidigt som man pratar med barnet. Detta kallas för *Tecken som alternativt eller kompletterande kommunikationssätt* och förkortas TAKK. Genom att vuxna använder TAKK kan barn själv lära sig tecken för att kommunicera innan de lärt sig att säga orden.

Skapa tillfällen för kommunikation varje dag!

För att stötta barnets kommunikation behöver du skapa många tillfällen med samspel och gemensam uppmärksamhet varje dag. Här har vi samlat våra bästa tips för att skapa många tillfällen för kommunikation i vardagen.

- Gör barnet delaktig i rutiner i vardagen. Om du låter barnet vara med och duka, städa undan leksaker, plocka ur diskmaskinen eller tvätta kläder blir det perfekta tillfällen att öva kommunikation.
- Rigga situationer så att barnet behöver kommunicera mer med dig. Du kan ge barnet frukt i mindre bitar, så att det får chans att be om "mer" flera gånger.
- Småprata och sätt ord på det du och barnet gör i vardagen, exempelvis när ni byter blöja, tvättar händerna eller går hem från förskolan.
- Läs böcker tillsammans varje dag.
- Småprata med ditt barn om saker som har hänt eller ska hända. Genom att använda foton eller filmer när ni pratar kan barnet delta i samtalet.
- Lek tillsammans med ditt barn. Välj aktiviteter och lekar som barnet gillar. Planera lekarna så att både du och barnet har tydliga roller och så att barnet behöver kommunicera med dig i leken.

Ett material från habiliteringen i Region Uppsala
www.regionuppsala.se/tidigintervention